

ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ: АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНИХ ДЖЕРЕЛ

*Тетяна Павлова
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ,*

Метою дослідження є з'ясування сутності і структури вихідного поняття «технологія навчання»; обґрунтування структурних компонентів технології навчання (мета, зміст, засоби педагогічного впливу, форми і методи організації різних видів діяльності учнів, спрямованих на досягнення освітніх результатів).

З'ясовано, що поняття «технологія навчання» на сьогодні не є загальноприйнятим у педагогіці. У документах ЮНЕСКО технологію навчання (англ. educational technology — EduTech або EdTech) визначають як системний метод створення й застосування процесу засвоєння знань із урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, що передбачає оптимізацію навчання (United Nations Educational, 1986). Таким чином, з одного боку, технологія навчання розглядається як сукупність методів і засобів обробки, змін і подання навчальної інформації, з іншого — як наука про способи впливу вчителя в процесі навчання з використанням необхідних технічних або інформаційних засобів.

У термінах EduTech технологія навчання постає як комбіноване використання комп'ютерного обладнання, програмного забезпечення та теорії й практики освіти для полегшення навчання, що передбачає використання та керівництво технологічними процесами й освітніми ресурсами з метою досягнення навчальних результатів користувачів (Mangal & Mangal, 2009).

У сучасних зарубіжних практиках відбулася диференціація двох складників змісту досліджуваного терміна: технології навчання (Technology of Teaching) і технології в навчанні (Technology in Teaching).

За допомогою першого позначають прийоми наукової організації праці вчителя, завдяки яким найкращим чином досягаються поставлені цілі навчання, а за допомогою другого – прийоми і асортимент використання в навчальному процесі технічних засобів.

Виявлено, що найефективнішими характеристиками технологій навчання за аналітичним оглядом зарубіжних джерел вважаються такі:

- результативність (високий рівень досягнення поставленої мети кожним учнем);
- економічність (за одиницю часу засвоюється більший обсяг навчального матеріалу ніж без використання таких засобів за найменших витрат зусиль учня);
- ергономічність (навчання відбувається в режимі співробітництва, позитивного емоційного мікроклімату, за відсутності перевантаження і втоми);
- висока вмотивованість у вивченні предмета, що сприяє підвищенню інтересу до занять, дозволяє розкрити резервні можливості учня.

Більшість дослідників розглядають технології навчання як один із способів реалізації особистісно-діяльнісного підходу, завдяки якому молодші школярі виступають як активні творчі суб'єкти діяльності.

Цьому сприяють, як вважається, навчання в співробітництві, проєктні технології (метод проєктів), тандем-метод, технологія «case study»; ігрові технології, перевернутого навчання та ін .

Встановлено, що технології змінюються за способом роботи: гра, творчість та спілкування, які створюють нові можливості для збагачення пізнання та стимулювання учнів.

Незважаючи на те, що випробовано чимало методів та ресурсів, ґрунтованих на технологіях, які ефективно залучають учнів до навчання та формують програмові навички, педагоги зустрічаються з труднощами використання технологій. Зазначимо, що більшість технологічних прийомів ґрунтуються на використанні ІКТ (Lim et al., 2013).

Зроблено висновок:

1. Технології навчання це не локальне застосування окремих способів навчання, а широкий спектр методів, інструментів та стратегій.
2. Їх ефективність залежить від того, наскільки вони дієво забезпечують досягнення запрограмованих навчальних цілей.
3. Виправдовує себе зростаючий потенціал допоміжних технологій, віртуальної та доповненої реальності, високотехнологічних інструментів

співпраці, гейміфікації, підкастингу, ведення блогів, 3D-друку, штучного інтелекту, персоналізованого навчання та багато іншого.

Ключові слова: технології навчання; початкова освіта; зарубіжний досвід.

Література

1. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (1986). Glossary of educational technology terms. Paris. — 242 pp. — ISBN 92–3-002437–6 (in Russian).

2. Mangal, S. K.; Mangal, Uma (2009). Essentials of Educational Technology. New Delhi: PHI Learning Pvt. Ltd. p. 3. ISBN 978–81–203–3723–7.

3. Lim, C. P., Zhao, Y., Tondeur, J., Chai, C. S., & Tsai, C. C. (2013). Bridging the Gap: Technology Trends and Use of Technology in Schools. Educational Technology & Society, 16 (2), 59–68.